

TEDENSKO GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ISKRA — INDUSTRIJE ZA ELEKTROMECHANIKO, TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO IN AVTOMATIKO, KRANJ

Beseda o uvozu

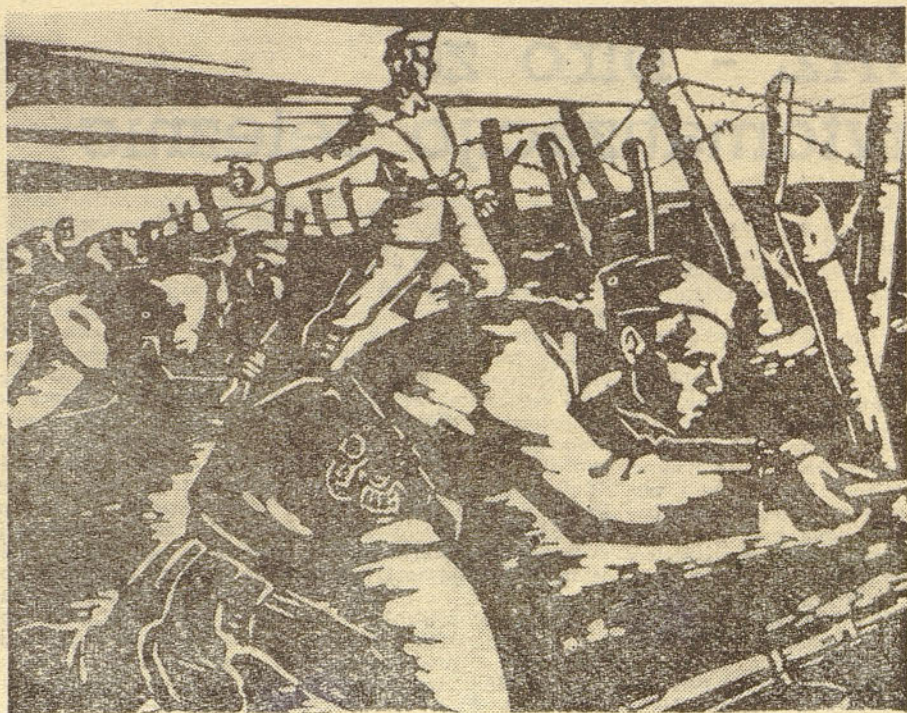
Letošnji plan uvoza znaša okroglo 7 milijard deviznih dinarjev. Za teh sedem milijard je treba nakupiti blago iz inozemstva, licence, aparate in sestavne dele — skratka vse tisto, česar iz tega ali onega razloga ne izdelujemo doma. V primerjavi s celotnim nabavnim planom (v 48 milijardah naše bruttoproizvodnje tiči nič manj kot 23 milijard nabavljene blaga!) ta vsota ni velika: vendar pa gre včasih za zelo pomembne materiale, ki dajejo našemu proizvodstvu njegovo dokončno vrednost.

Razumljivo je, da devizne dinarje, izražene v mednarodni monetarni enoti — dolarju, ne tiskamo doma. Dobiti jih moramo iz centralnega deviznega sklada, iz državne Izvožno-uvozne banke ki ji pravimo na kratko Jugobanka. Tudi ta ne tiska dolarje v lastni režiji, tem-

več jih dobi iz inozemstva za izvoženo blago iz raznih podjetij in dejavnosti iz vse države. Devize so torej naša skupna družbena last in zato velja ravnati z njimi varčno in preudarno.

Jugobanka pri odmeri deviznih sredstev prosilcem skrbno pretehta, ali se bodo vrnila devize na ta ali oni način spet v skupno blagajno, oplojene z novimi devizami, ali ne.

Zato gre Jugobanka z raznimi podjetji, interesi za devize, v trdno določene pogodbe. Te pogodbe ne precizirajo samo točno odrejenih datumov vračanja dodeljenih deviz, temveč tudi natančno vrsto artiklov, ki naj jih uvozimo iz inozemstva. Pri dodeljevanju deviz pa postavlja banka še en temeljni pogoj: za prejete devize naj podjetje vrne nove devize. To pomeni, da so devizna sredstva v prvi vr-

Ob dnevu vstaje slovenskega naroda so se, kot navadno vsako leto, zvrstile številne spominske in druge slavnosti, na katerih vselej sodeluje precejšen delež članov našega delovnega kolektiva, raztresenega malone po vsej Sloveniji. Tudi na letošnjih proslavah in odkritjih spomenikov in obeležij je prišel do izraza ponos, s katerim se spominjamo velikega dne, ko je počila prva slovenska puška zoper okupatorja.

sti namenjena za proizvodnjo takšnega blaga, ki bo pri prodaji na inozemskem tržišču zagotovilo priliv novih deviz. Spričo obstoječih gospodarskih instrumentov, ko podjetja nimajo več lastnega deviznega fonda in, ko

(Dalje na 6. strani)

Odslej kvalitetnejše avtomobilske žarnice

Avtomobilisti in motoristi so včasih negodovali nad žarnicami, ki so precej prekmalu odpovedale in s tem povzročale nove stroške, ali celo globe. Dobri del teh njihovih slabosti je šel na rovaš spiral v žarnicah, katere je bilo glede na obstoječe peči za prežarevanje možno prežarevati le na 1.100° C, medtem ko ustrezno kakovost lahko zagotavljajo le spirale, ki so bile prežarevane na 1.400° C.

Konstruktor Janez Bratina in vodja remonta Janko Vol-

čanšek sta se lotila konstruiranja nove peči, v kateri bi spirale lahko prežarevali do temperature 1.400° C. Njuno delo ni bilo zaman in pred nedavnim je bila peč, kakršno prikazuje tudi slika, nared za poskusno obratovanje. Pokazalo se je, da sta konstruktorja uspela, saj je peč dala pričakovane rezultate.

V novi, doma skonstruirani in izdelani peči žari molibdenska cevka do 1.400° Celzija, za zaščitno atmosfero pri prežarevanju spirale pa uporabljajo vodik. Prednost nove peči je tudi v tem, da spirale prežarevajo na veliko višjo temperaturo, pri čemer le-te dobijo potrebno pravilno obliko in vzdržljivost, sam postopek prežarevanja pa je hitrejši, ker spirale lahko v novi peči prežarevajo že na nosilni žici, ki jih prek valjev enakomerno vleče skozi peč. Odpadlo je vlaganje spirale, lot so to zahtevale peči starega kova.

Nova peč za prežarevanje spirale za avtomobilske žarnice omogoča enostavnejši delovni postopek, je pa glede na avtomatiziranost postopka tudi cenejša, saj ji delavec na začetku dela pripravi vse potrebno, potem pa mu delovanja naprave ni treba več spremljati in so lahko posveti drugemu delu.

Nova peč za prežarevanje, ki sta jo ustvarila tov. Bratina in Volčanšek zdaj že dobro služi svojemu namenu in daje kvalitetnejše žarnice, ima pa končno tudi to prednost, da je terjala prav za prav le skromna finančna sredstva, ki se bodo v nadaljnji proizvodnji prav gotovo bogato obrestovala. C

Prvi signal na novi progi Sarajevo - Ploče

Generalni direktor Skupnosti Jugoslovanskih železnic, Marjan Dermastja in republiški sekretar za promet Obrad Kljakić sta postavila prvi signalni stebel na trasi nove proge. Večje število javnih delavcev ter predstavnikov gospodarskih organizacij iz vse države je prisostvovalo tej skromni slavnosti na nasipu bodoče normalnotirne proge pri postaji Hadžići. Podjetju ISKRA in njenim kooperantom, Standard Electric Lorenz iz Stuttgarta, Energoinvestu in TT montaži iz Sarajeva, so poverjena dela in montaža signalno-varnostnih ter telekomandnih naprav na progi Sarajevo — Ploče. Slavnosti so se udeležili tudi predstavniki mednarodne banke iz New Yorka in predstavniki zahodnonemškega kooperanta, pozdravni besedi pa sta spregovorila direktor skupnosti ŽTP Sarajevo Božidar Calović ter generalni direktor ISKRE Dušan Horjak.

Dela na teh napravah predstavljajo začetek zaključne faze izgradnje te tako pomembne magistrale, ki povezuje bosansko zaledje z jadranskim pristaniščem Ploče. Pri teh delih, ki bodo Bosni odprla okno v svet, bo ISKRA s svojimi kooperanti morala vgraditi 500 km kablov, opremiti 27 postaj, montirati pet central, s sistemom

telekomandne povezati 200 kmetnic in postaviti 300 signalnih stebrov. Hkrati pa je to največji podvig te vrste v Jugoslaviji. S to opremo bo na progi, dolgi približno 200 kilometrov, možno razvijati hitrost do 120 km na uro.

Pričakujejo, da bodo izvajalci del omogočili pot prvega vlaka na tej progi konec leta 1966. Trenutno je na trasi proge preko 6000 delavcev, inženirjev in tehnikov 14 jugoslovanskih podjetij.

- H -

Generalni direktor Iskre, tov. Dušan Horjak govori ob začetku del na progi Sarajevo-Ploče, na proslavi na postaji Hadžići

BAŽ - biro za avtomatizacijo železnic

Ste že slišali besedo »BAŽ«? V naši Iskri imamo torej BAŽ oziroma Biro za avtomatizacijo železnic. Ker bomo o njem še večkrat slišali, je prav, da o tem najmlajšem biroju spregovorimo nekaj besed.

Ime pove, da je njegova prvenstvena naloga avtomatizacija železnic (doma in v svetu) s pomočjo Iskrine tehnike, izdelkov in naprav. Ker so taka dela zelo vsestranska, je pri avtomatizaciji železnic potrebno sodelovanje mnogih proizvajalcev (kooperantov), za opreme, ki jih Iskra ne proizvaja, in prav v tem je težišče dela Biroja, ki ga na kratko imenujemo BAŽ.

BAŽ nastopa na tržišču samostojno v imenu Iskre, daje ponudbe in sklepa po-

godbe z železnico in z našimi kooperanti. Ker BAŽ nastopa do železnice kot edini prodajalec, in to v imenu Iskre, prevzema s tem celotni kolektiv dokajšen tveganje. Posli niso majhni, njih cena se suče kar po več milijard, dela so dolgotrajna, kooperanti pa številni. Že pri malenkostnem zakalkuliranju ali zaplaniiranju zaradi kakšne nepredvidene zapreke, pride do dodatnih stroškov, ki lahko ne najdejo kritja v pogodbenem znesku. V takem primeru, bo kolektiv podjetja Iskra tisti, ki bo kril razliko.

No, tega se v Biroju krepko zavedajo, zato so problemu jasne in precizne organizacije BAŽ, ter odnosom med BAŽ, PSO, tovarnami, ZZA in upravo podjetja —

posvetili precejšnjo pozornost. Za izdelavo organizacijskega prepisa poslovanja BAŽ, se je poleg poklicnih organizatorjev, PSO in organizacijske službe uprave podjetja, vodilnih delavcev PSO in FS uprave, posebno angažiral direktor BAŽ — ing. Drago Podlogar, s čimer je dal poudarek znani resnici, da je dobra organizacija poslovanja — osnova za uspešno poslovanje. (Žal, pri nas v Iskri marsikateri šefi tega ne vedo, zato organizaciji poslovanja na svojem področju dela ne posvečajo dovolj pozornosti, pač pa čakajo, da jim nekdo drug uredi poslovanje in organizacijo poslovanja).

Po izdelanem predlogu organizacije poslovanja, je BAŽ samostojna DE prodaje PSO s širokim delokrogom in precejšnjo samostojnostjo poslovanja in z naslednjimi osnovnimi nalogami:

- obdelava domačega in inozemskega tržišča, z namenom doseči optimalen plasman proizvodov podjetja,

- vodenje programa železniške signalnovarnostne tehnike pri podjetju in njegovo sinhroniziranje z razvojem v svetu,

- koordiniranje poslovanja vseh organizacijskih enot podjetja v zvezi s področjem železniško signalno varnostne tehnike.

Rezultat obstoja BAŽ, so sklenjene nekatere pogodbe z železnico za avtomatizacijo železniških prog. Najvažnejše med njimi so: avtomatizacija proge Sarajevo — Ploče (z deli na terenu so že začeli) in avtomatizacija proga Ljubljana—Jesenice.

Ob koncu našega članka o BAŽ, želimo tej naši najmlajši delovni enoti obilo uspehov, v čast Iskre in zadovoljstvo kupcev in kolektivov.

Igor Slavec

BLED vas vabi!

Članom kolektiva sporočamo, da je počitniški dom »Iskra« na Bledu odprt vsak dan od 7. do 21. ure, po dogovoru pa tudi dlje. Dom ima odlično kuhinjo in dobre pijače po zmernih cenah ter razpolaga s 30 ležišči.

Uprava počitniške skupnosti obvešča vse kolektive, da je dom pripraven za izvedbo raznih seminarjev, sestankov, prav tako pa je tudi na razpolago izletnikom, ki se želijo za nekaj ur ali dni ustaviti na Bledu.

Za izletnike ni potrebno, da v predsezoni iščejo informacije v Kranju, pač pa se lahko oglasijo direktno v Domu na Bledu, (tel. 77-327). Za seminarje, večje skupine izletnikov in dopustnike, pa daje informacije Uprava počitniške skupnosti v Kranju, Kidričeva 40 — tel. 39-93.

Letni plan in izpolnitev

(Januar—junij 1964)

Tovarne	Letni plan v 000	Izvršeno v 000	%
Elektromehanika	13.330.334	6.625.761	50
Instrumenti	1.002.228	528.682	53
Avtoelektrika	9.248.830	3.030.529	33
Motorji	1.486.750	636.954	43
Avtomatika	6.450.634	3.668.558	57
Elementi	5.270.664	2.341.217	44
Naprave	2.809.477	569.132	20
Elektronika	1.521.670	688.175	45
Aparati	3.278.355	1.435.712	44
Kondenzatorji	2.026.450	995.395	49
Polprevodniki	902.276	537.871	60
Usmerniki	854.770	387.970	45
Mikron — Prilep	433.400	—	—
SKUPAJ	48.615.838	21.445.956	44

Vesti iz drugih kolektivov

VELIKE INVESTICIJE V ELEKTRONSKI INDUSTRIJI NIS

Na svoji zadnji seji je upravni odbor Jugoslovanske investicijske banke med drugim odobril posojilo Elektronski industriji v Nišu, da bi ustvarila pogoje za znatno večjo proizvodnjo v prihodnjih štirih letih. V moderniziranih in rekonstruiranih obratih Elektronske industrije naj bi po končanih investicijah proizvedli letno 10 milijonov elektronov, 16 milijonov transistorjev in

diod, 220 tisoč televizijskih sprejemnikov (od tega 100 tisoč za izvoz) 300.000 radijskih sprejemnikov ter 30.000 magnetofonov in drugih elektronskih aparatov in naprav. Elektronska industrija v Nišu se je pri tem zavzela, da bo po končani modernizaciji in rekonstrukciji dosegla letni izvoz v vrednosti 22 milijard dinarjev. Za primer, da izvoza v tem obsegu ne bi dosegla, bo banka zaračunala kot penale 10 odstotkov vrednosti nerealiziranega izvoza.

(Po »Delu«)

Ciril Ankerst:

Gospodarski plan 1964.

Obširna razprava o gospodarskem planu podjetja je priložnost ne samo za obravnavanje in določanje vsega, kar naj bi dosegli v tekočem letu, temveč tudi priložnost za temeljit obračun in oceno pogojev gospodarjenja. Dosedanje obširne in temeljite razprave o predlogu gospodarskega plana v organih samoupravljanja so že dale vrsto pozitivnih predlogov in mnenj za izpolnitev predloga, hkrati pa dovolj kritičnih pripomb k posameznim ključnim postavkam. Misli in mnenja v dosedanjih razpravah so pokazala na vrsto težav, ki so spremljale gospo-

darjenje v minulem razdobju in ki letos še prav tako vplivajo na poslovanje. Ostre kritike na račun slabosti, ki imajo svoj izraz v samem podjetju in načinu poslovanja, kažejo na to, da se bo potrebno z vso resnostjo in odgovornostjo lotiti reševanja vseh tistih problemov, ki lahko v sedanjih splošno gospodarskih pogojih prispevajo k normalizaciji gospodarjenja in zagotovitvi izpolnitev planških nalog, ki so letos po obsegu in vsebini mnogo večje in bolj zahtevne.

Dejstvo, da se razpravlja o gospodarskem planu ob zaključku polletja, že samo po

sebi terja odgovor na vprašanje, zakaj se tako pozno o njem razpravlja. Vzrokov za to je več, vsi pa imajo svoje izhodišče v izredno hitrem in zelo velikem povečanju obsega poslovanja. Stopnje rasti vseh elementov so skoraj nenormalno visoke, zlasti če se upošteva razmeroma skromno povečanje sredstev za delo. Več kot enkratno povečanje proizvodnje v dveh letih mora imeti v vsaki delovni organizaciji določene posledice v njeni organizaciji, pa čeprav je le-ta še bolj uveljavljena in preizkušena. V našem primeru smo s procesom integracije vršili

tudi decentralizacijo in hkrati iskali najbolj uspešne oblike organizacije, ki sedaj prestaja svojo preizkušnjo ob takih pogojih, ko je treba v najkrajšem času ustvariti pogoje za kar 56% večjo proizvodnjo. To pa prav gotovo, v takem podjetju, kot je naše, ni majhna naloga.

Res je tudi, da v pretečenem razdobju nikoli ni bilo na razpolago dovolj časa, niti ne najbolj trdnih ekonomskih osnov za reguliranje vseh tistih internih razmerij, ki so po našem mnenju najbolj bistvena za uspešnost integracije. Praksa v preteklem letu je bila taka, da se je rešitev posameznih vprašanj odlagala do gospodarskega plana brez preciznih stališč. Statut podjetja, ki je bil nedavno sprejet je terjal v določenih primerih vr-

sto sprememb v predlogu gospodarskega plana še predno je prišel v razpravo. Skratka, na tem področju se je moral gospodarski plan prilagajati vsem tistim zahtevam, ki jih je terjalo reguliranje odnosov med poslovnimi enotami v okviru statuta. Vseh teh zadev pa prav gotovo ni bilo mogoče dekretirati, temveč je bilo potrebno iskati sporazumnih rešitev, kar pa je terjalo določen čas.

Pri tej oceni tudi ni mogoče prezreti organizacijske planskih težav, ki imajo vrsto izvorov tja do subjektivnih, in ki so po svoje tudi prispevale določen delež k temu, da je predlog gospodarskega plana tako pozno predložen v razpravo. Samo deset variant gospodarskega plana je bilo izde-

O disciplinskih zadevah v Elektromehaniki

V članku, ki je informativnega značaja, nameravam obdelati pregled in problematiko disciplinskih postopkov v obdobju od 1.1.1964 — 30.5.1964.

Disciplinskih zadev je bilo 110, od tega 6 ustavitve postopka, 15 odločb disciplinske komisije, 2 odločbi direktorja tovarne in 87 odločb šefov delovnih enot.

Pregled postopkov po posameznih delovnih enotah pa nam pokaže naslednje stanje:

1. DE 10 — produkcija (68 zadev)

a) Disciplinska komisija je izrekla: 1 opomin, 1 ukor, 1 strogi javni ukor in 2 odpusta iz tovarne; torej je obravnavala 5 zadev,

b) šef DE je izrekel: 42 opominov, 13 ukorov, 6 strogi javni ukor, 2 denarni kazni.

2. DE 25 MTC (9 zadev): Disciplinska komisija ni obravnavala nobene od njih, pač pa je šef DE izrekel: 3 opomine, 4 ukore, 1 strogi javni ukor in 1 denarno kazni.

3. DE 17 — umetna masa (5 zadev)

a) Disciplinska komisija je izrekla 1 denarno kazni,

b) šef DE pa je izrekel 3 opomine in 1 ukor.

4. DE 81 — GPS

Disciplinska komisija ni izrekla nobene kazni, pač pa je šef DE izrekel 2 opomina, 1 ukor in 2 denarni kazni.

5. DE 52 — CTK (4 zadeve)

V vseh zadevah je odločala disciplinska komisija, ki je izrekla 1 opomin in 4 denarne kazni.

6. DE 23 — Splošna montaža (2 zadevi)

a) Disciplinska komisija izrekla 1 odpust iz tovarne,

b) šef DE je izrekel 1 opomin.

7. DE 43 — vzdrževanje naprav (2 zadevi)

Šef DE je izrekel 2 opomina.

8. DE 18 — elementi za avtomatizacijo (1 zadeva)

Šef DE je izrekel 1 ukor. 9. DE 21 — MRS (1 zadeva)

Šef DE je izrekel 1 ukor. 10. DE 31 — proizvodnja kontaktorjev (1 zadeva)

Šef DE je izrekel 1 opomin. 11. DE 44 — prevoz (1 zadeva)

O njej je odločala disciplinska komisija in izrekla denarno kazni.

12. DE 51 — priprava dela (1 zadeva)

Šef DE je izrekel denarno kazni.

13. EE 40 — orodjarna (1 zadeva)

Obravnavana sta bila 2 disciplinska obdolženca. Komisija je vsakemu izrekla strogi javni ukor.

14. EE 80 — skupne službe (1 zadeva)

Disciplinska komisija je izrekla denarno kazni.

Poleg tega je direktor tovarne izrekel 2 disciplinski kazni.

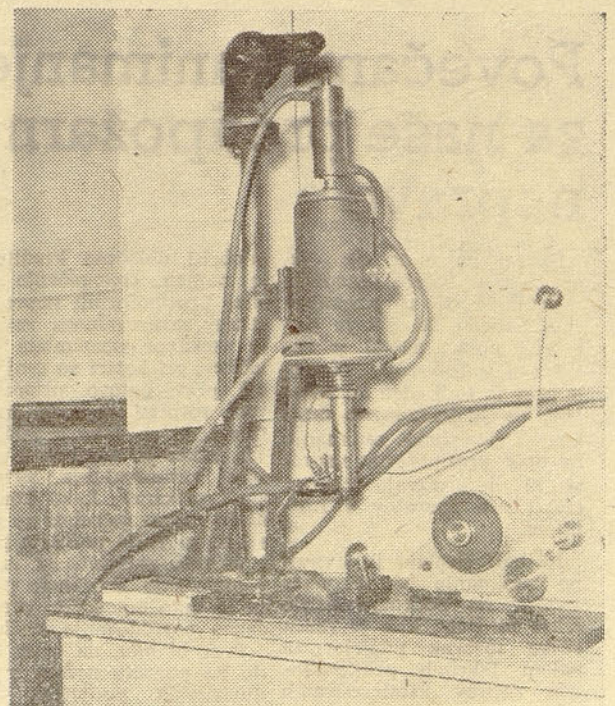
Obeležje vseh obravnavanih kršitev delovne discipline je dokaj pestro, kar je glede na veliko število zapo-

slenih, tudi razumljivo. Prednjačijo primeri neopravičenih izostankov z dela (32), sledijo samovoljne zapustitve delovnega mesta (22) pa tudi primeri vinjenosti na delovnem mestu niso redki (17). V znatno manjšem obsegu nastopajo: nevestnost ali malomarnost pri delu (9), nepravilen odnos do nadrejenih (7), poškodovanje tovarniške imovine (4), grožnje, ponarejanje listin in podpisov, dajanje napačnih podatkov vratarjem in kršitve HTV predpisov (po 3).

Pripomniti pa je, da letos v obratu tovarne v Lipnici še ni bilo niti enega disciplinskega primera.

V letu 1963 je bilo izrečenih 235 kazni (136 opominov, 52 ukorov, 33 strogi javni ukorov, 11 denarnih kazni, 3 odpusti). Glede na to, da je bilo v prvih 5 mesecih letošnjega leta izrečenih 110, tekem tega leta 1963 pa 235 disciplinskih kazni, ne moremo govoriti o kakem bistvenem upadanju nediscipline.

Mitja ANČIK

Nova peč za prežarevanje špiral za avtomobilске žarnice v zaščitni vodikovi atmosferi. Peč sta skonstruirala v obratu »Žarnice« konstruktor Janez Bratina in vodja remonta Janko Volčanšek in odlično služi svojemu namenu

Polletna proizvodnja

(Januar—junij 1964)

Tovarne	Planirano v 000	Izvršeno v 000	%
Elektromehanika	6.605.156	6.625.761	100
Instrumenti	515.718	528.682	103
Avtoelektrika	4.167.170	3.030.529	73
Motorji	684.825	636.954	93
Avtomatika	3.150.923	3.668.558	115
Elementi	2.286.392	2.341.217	102
Naprave	807.926	569.132	70
Elektronika	618.030	688.175	111
Aparati	1.470.907	1.435.712	98
Kondenzatorji	992.000	995.395	100
Polprevodniki	339.206	537.871	158
Usmerniki	442.655	387.970	88
Mikron — Prilep	117.000	—	—
SKUPAJ	22.197.908	21.445.956	97

lanih od 20. novembra lani, do 17. julija letos. To samo po sebi kaže na določene ne-normalne pogoje planiranja, ki pa imajo lahko svoje opravičilo samo v tem, da se je prek obširnih razprav in trenj v času izdelave predloga, le izkristaliziralo nekaj vprašanj, ki so našle ustrezno sporazumno rešitev, in ki bodo v naprej predstavljale solidno osnovo za nadaljnje poglobljanje in razvijanje internih razmerij v podjetju.

Res, je, da je polovico leta že preteklo in so upravičeni očitki, da se za nazaj ne da nič več ukrepati, vendar je pa res tudi to, da so se vsa stališča, ki so zajeta v predlogu gospodarskega plana v eni ali drugačni obliki obravnavala v poslovnih enotah v preteklem polletju in zato

niso znana šele od tedaj, ko je predlog dan v razpravo samoupravnim organom.

	1963 1962	1964 1963	1964 1962
Fizični obseg proizvodnje	130,8	156,2	208,3
Osnovna sredstva	130,7	127,9	165,6
Število zaposlenih	106,0	123,9	131,0
Blagovni promet PSO	138,1	162,4	224,4
Izvoz	138,8	198,0	276,7
Celotni dohodek	121,9	150,6	185,6
Neto produkt	138,9	157,7	220,2
Dohodek	145,6	150,7	219,4
Osební dohodek	148,7	157,7	227,1
Ostanek čistega dohodka	106,4	190,1	202,5

Vsi fizični in vrednostni kazalniki se povečujejo za več kot 50% razen osnovnih sredstev in zaposlenih. Nasproti letu 1962, pa se je obseg poslovanja enkratno povečal. Pri povečanju osnovnih sredstev v letu 1964, je potrebno upoštevati, da bo pre-

Po predlogu gospodarskega plana se bo obseg gospodarjenja gibal takole:

	1963 1962	1964 1963	1964 1962
Fizični obseg proizvodnje	130,8	156,2	208,3
Osnovna sredstva	130,7	127,9	165,6
Število zaposlenih	106,0	123,9	131,0
Blagovni promet PSO	138,1	162,4	224,4
Izvoz	138,8	198,0	276,7
Celotni dohodek	121,9	150,6	185,6
Neto produkt	138,9	157,7	220,2
Dohodek	145,6	150,7	219,4
Osební dohodek	148,7	157,7	227,1
Ostanek čistega dohodka	106,4	190,1	202,5

cejšen del sredstev aktiven šele ob koncu leta, in bodo med letom dejansko razpoložljiva sredstva manjša, kar pa seveda še povečuje težave pri realizaciji proizvodnega plana. Porast proizvodnje v posameznih tovarnah je različne in se giblje od 15 do 135%,

kar pomeni, da nekatere tovarne več kot enkratno povečujejo proizvodnjo. To je že rezultat specializacije in osamosvojitve nekaterih tovarn ter nove strojne opreme, ki je bila nabavljena v preteklem letu.

V dosedanjih razpravah je bil plan obdolžen tudi tega, da je preveč optimističen, da ponekod z razpoložljivimi sredstvi ne bo mogoče doseči planirane proizvodnje. Morda bo to res problematično za kakšno tovarno, ki več kot enkrat povečuje proizvodnjo, sicer pa smo lahko ob nespremenjenih pogojih optimistični, ker so že znani rezultati o polletni realizaciji.

Realizacija v I. polletju	1963	1964
letni plan	46,4	44,0
dinamični plan	95,3	97,0

Po dinamičnem planu, ki je ugodnejše realiziran kot lani, je zaostanek malenkosten, polletna realizacija pa je nasproti lanskemu polletju za 2,4 odstotka slabša. Ker je po uveljavljeni praksi drugo polletje ugodnejše ob normalnih pogojih, zares še ni bojazni, da bi plana v celoti ne realizirali, saj izgleda, da bo morebitne izpade lahko kriti s presežki.

Po predlogu plana naj bi se povprečno število zaposlenih povečalo za 23,7 odstotka ali za 2319 novih delavcev. Politika zaposlovanja ne more biti več usmerjena v številčno povečanje delavcev, temveč je potrebno skrbeti za racionalno zaposlovanje. Na novo se smejo zaposlovati samo taki delavci, ki imajo izobrazbo, ki ustreza zahtevam delovnega mesta. V ta okvir sodi tudi skrb za

Lep primer Iskre

Tovariši uredniki!

Dostikrat slišimo in beremo kritične pripombe na rovaš industrije in trgovine. Jaz pa vam pišem o posnemanju vrednem primeru.

Že nad dve leti me razveseljuje »Iskrin« televizor »Panorama«, saj med tem časom ni imel nobenih okvar. Pred kratkim, pa je sredi oddaje naenkrat izginila slika. Že naslednji dan sem dostavil televizor v Iskrin servis v Sarajevu, kjer so ugotovili redko okvaro katodne cevi.

Ker je garancijski rok že pretekel, nisem imel pravice za brezplačno popravilo, vendar sem se kljub temu odločil: Iskre v Ljubljano sem poslal prošnjo, da prouči možnost popravila na stroške firme, ker se taka okvara le redko pripeči. Med tem časom je bil televizor že popravljen; čez deset

dni pa sem dobil odgovor, da je katodna cev popravljena na stroške podjetja, kar je lep primer solidnega trgovanja.

Mustafa Berberović
Sarajevo

(Pismo je bilo objavljeno v časopisu »OSLOBODJENJE«)

Pripomba uredništva: Zahvalno pismo je zadevno prejela tudi servisna služba v Ljubljani, kjer med drugim tov. Berberović v prvih vrstah opisuje zgoraj navedeni primer, h koncu pa zaključuje takole:

»Za lepo gesto se priskreno zahvaljujem; bodite prepričani, da bom zvest promotor vašega podjetja. Vašemu kolektivu pa želim še mnogo delovnih uspehov!

Tovariški pozdrav!
Mustafa Berberović

Povečano zanimanje za naše protipožarne naprave

Skoraj ne mine dan, da ne bi v dnevnem časopisju zasledili vesti o gospodarskih škodah, ki jih je povzročil požar, nastal iz kakršnega koli vzroka. Morda je prav to tudi eden od vzrokov, da je v zadnjem času opaziti povečano zanimanje za naše protipožarne naprave, ki jih proizvaja tovarna električnih aparatov v Ljubljani.

Najbolj živahno je trenutno zanimanje za te vrste naprav na področju filiale Iskre na Reki, kjer je razen reške tovarne papirja, za nakup Iskrinih protipožarnih naprav zainteresiranih še vrsta drugih večjih ali manjših podjetij na tem področju. Za nakup teh naprav je veliko zanimanje pokazal tudi reški zavarovalni zavod, ki je podjetjem, ki si želijo protipožarne naprave nabaviti, a so brez ustreznih sredstev, celo pripravljen

odobriti določene kredite v ta namen. Omogočanje nabave protipožarnih naprav s strani zavarovalnega zavoda je vsekakor pomembna odločitev, pri kateri so svoj delež prav gotovo prispevali tudi tovariši iz naše reške filiale, ki so tako v podjetjih, kakor še posebno v vodstvu zavarovalnega zavoda znali prikazati, kako koristne in nujno potrebne so zlasti še za večja podjetja protipožarne naprave, ki naglo signalizirajo nastanek požara in tako omogočijo pravočasno posredovanje gasilcev. Prav bi bilo, da bi se glede na pogoste požare v industrijskih podjetjih, čim prej ogreela tudi druga podjetja saj bi se jim sredstva, vložena za nakup take naprave brž obrestovala, kajti izbruh požara le-te javijo že takrat, ko je s hitro akcijo še možno preprečiti občutnejšo gospodarsko škodo.

-0-

Pismo iz Novega mesta

Počitniška praksa

Mesec julij je za učence in dijake čas počitnic, skratka: doba letovanja, taborjenja, izletov ipd. Toda ne za vse. Učenci II. letnika naše poklicne šole — bodoči kvalificirani elektromehaniki, orodjarji, finomehaniki, strojni ključavničarji in drugi — opravljajo v tem času obvezno počitniško prakso v tovarnah. Po ustaljenem programu so razporejeni učenci na prakso v tisto tovarno, kjer se bodo po končanem šolanju zaposlili.

Tako je tudi v tovarno usmerniških naprav v Novem mestu prišlo pet mladincev. Z željo, da v praksi preizkusijo znanje, pridobljeno v dveh letih študija, in da se

seznanijo s svojim bodočim delovnim okoljem.

Praksa je potekala v obsejstransko korist in zadovoljstvo. Tovariši: Branko Štrumbelj, Danijel Badovinac, Mirko Fink, Marjan Kmet in Franc Medle, so prišli za vsako delo in ga tudi dokončali, čeprav so bile roke dostikrat utrujene in umazane. Ni bilo lahko opravljati del, ki so jim bila naložena, in ki jih niso bili vajeni, zato so opazovali kako izurjeni delavci tako in podobna dela opravljajo z velikim znanjem. No, vse to bo koristilo tudi njim, saj bodo morali v bližnji bodočnosti tudi sami dosegati take ali še boljše uspehe.

»Navada je železna srajca!«, pravijo delavke v obratu »Žarnice«, ki še vedno najrajši kitajo podnožja avtomobilskih žarnic kar ročno, po starem, čeprav jim je konstruktor Janez Bratina »pogrnjal« ustrezno napravo za kitanje. Naprava je sicer dobra in koristna, med drugim omogoča tudi bolj kakovostno kitanje, a udomačeni način kitanja, žal, prepočasno odstopa mesto v proizvodnji novotariji, ki pa je le dobro, da se je porodila. Čas bo kot povsod, tudi pri tej napravi prinesel spoznanje, da je delo na njej boljše, hitrejšo in lažje!

Na zadnji dan prakse, so v razgovoru priznali, da je bilo včasih težko vstati zgodaj zjutraj in iti na delo, prijetna pa je bila po končanem delu zaveš, da so tudi oni s svojim delom prispevali svoj delež k splošnemu uspehu tovarne.

»Čimprej pridobiti kvalifikacijo in se zaposliti.« — to je bila ob prijateljskem slovesu želja vseh, dočim smo jim mi zaželeli vesele počitnice, uspešen študij v naprej in na svidenje prihodnje leto. M. V.

RAZPIS

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij DE tehnične kontrole tovarne Elektromehanika Kranj objavlja prosto mesto:

MOJSTER TEKOCE KONTROLE ROČNE DELAVNICE

Pogoji: strojni tehnik ali mojstrska šola kovinske stroke, z nekaj leti prakse.

Pismene ponudbe sprejema kadrovski oddelek tovarne Elektromehanika v Kranju do 5.8.1964.

čimboljše izkoriščanje delovnega časa. V tem primeru s planiranimi razmerji v izkoriščanju delovnega časa ne moremo biti zadovoljni. Ne- produktivni delovni čas predstavlja kar 19,4 odst. od vsega razpoložljivega časa. V planu se izkoriščanje delovnega časa nebiestveno spreminja v korist produktivnega delovnega časa, čeprav so prav tam precejšnje rezerve. Samo bolniških izostankov je planiranih toliko, da bi celo leto lahko obratovala tovarna s 665 delavci.

Stremiljenje, da postane povečanje storilnosti eden glavnih elementov za večanje proizvodnje, je mogoče uresničiti z racionalno politiko zaposlovanja in boljšim izkoriščanjem delovnega časa in delovnih sredstev, zlasti, ko resno razmišljamo o možnostih za prehod na skrajša-

ni delovnik. Zato imamo prav gotovo vse možnosti, če bomo racionalizirali delo.

Glede nagrajevanja je v planu predvideno, da se bo povprečni osebni dohodek na zaposlenega povečal za 14,6 odstotka ali

1963	36.115 din
1964	41.401 din

Istočasno je potrebno vedeti, da tako povečanje osebnih dohodkov, z upoštevanjem večjega števila zaposlenih, terjaja kar za 3,1 milijarde več sredstev za osebne dohodke, kot v preteklem letu. Z vsoto osebnih dohodkov, ki presega 10 milijard, pa se postavlja okvir politiki nagrajevanja. Ključno vprašanje, ki se pri tem pojavlja, ni kako bomo delili, temveč koliko bomo delili, kar pa je v usodni odvisnosti od

tega, koliko bomo ustvarili. Kljub predvidevanjem, ki so letos znatno ugodnejša kot so bili doseženi rezultati v preteklem letu, je potrebno z vsoto resnostjo opozoriti, da so v sedanjih pogojih delitve dohodka izkoriščene vse možnosti za povečanje osebnih dohodkov, ker dosedanja investicijska vlaganja terjajo vsako leto večja sredstva za vračilo posojil.

Samo z boljšim gospodarjenjem, ki se mora kvalitativno odraziti v večjem deležu neto produkta v celotnem dohodku, je mogoče zagotoviti tudi ustrezno povečanje osebnih dohodkov. To pa pomeni, da bo produktivnost, ekonomičnost in rentabilnost poslovanja, potrebna zagotoviti več pozornosti.

Tako oceno dovoljujejo tudi podatki v gibanju ekono-

mičnosti in produktivnosti na zaposlenega in sicer:

— fizični obseg proizvodnje	128,5
— dohodek na 1000 din obračunanih OD	122,1
— celotni dohodek	96,5
— dohodek	95,6

Razvidno je, da so za zaposlenega podatki zelo ugodni, za obračunane osebne dohodke pa neugodni. Taka odstopanja so opazna že od leta 1962 dalje, in kažejo na to, da se osebni dohodki hitreje povečujejo, kot bi bilo po principih skrbnosti dobrega gospodarjenja, ekonomsko upravičljivo.

Ekonomičnost poslovanja, merjena z udeležbo poslovnih stroškov v celotnem dohodku, ima postopno in stalno tendenco padanja. Tudi v planu za leto 1964, se udelež-

ba poslovnih stroškov povečuje za 0,4 odstotka v odnosu na realizacijo v preteklem letu.

Vzporedno z rastjo proizvodnje se povečuje tudi blagovni promet, saj bo planirana prodaja gotovih izdelkov letos presegla 45 milijard. Od tega bo večja

— prodaja na domačem tržišču za	62,4 %
— izvoz za	98,0 %
— uvoz pa za	29,7 %

Struktura blagovnega prometa na domačem tržišču, se glede odjemalcev precej spreminja v korist industrijskih kooperantov in sicer:

	1963	1964
trgovska podjetja	56,0	48,6
industrija	25,0	34,0
končni potrošniki	16,0	15,0
industrijske prodajalne	3,0	2,4

»Vem, kaj je resno delo...«

Pri izvolitvi za člana delavskega sveta podjetja Iskra, se je kolektiv v Lipnici odločil za tov. Anico Finžgar. S tem je postala tov. Anica prvič članica DS podjetja, dočim je bila članica DS EE v rednem zaporedju.

Tovarišica Finžgarjeva je pogumno dekle. Večkrat je že zastopala interese cele montaže; krivico težko prenaša. Njeno delo poznajo vsi, ki so ji zaupali delo v samoupravnih organih. Ona

sama, pa meni, da si bo resno prizadevala za čim uspešnejše delo v delavskem samoupravljanju. O sebi pa takole pripoveduje:

»Rojena sem 1929. leta. Komaj sem odrasla, sem že morala krepko poprijeti za delo, ker je bila doma zelo stroga vzgoja. Trdim, da je bilo to kar prav, vsaj vem kaj je resno delo. Menim, da jih je povsod, pa tudi v Iskri nekaj, ki tega ne vedo, zato je kar prav, da se bližajo časi, ko bodo morali delati tudi tisti, ki doslej tega niso mogli razumeti. Nekateri so celo za svojo brezbriznost in dober jezik dobili pohvale na račun drugih.

V obratu sem zaposlena polnih 14 let. V Lipnici sem doživela kar dve rekonstrukciji: prvo pod firmo »Plamen« Kropa, drugo pa pod firmo »Iskra« Kranj. V tem času, se je v tem obratu že marsikaj spremenilo. Skozi vrsto najrazličnejših del, ki sem jih opravljala do pred štirimi leti, trdim, da je bila odločitev vodstva obrata, da se zaposlim v montaži številkovnika — edino pravilna in poštena. S tem, da delam pri traku, se mi

je izpolnila večletna tiha želja, saj sem pred tem izvrševala dela, ki so po težini dela pripadala bolj moškim kot ženskam. Zdaj sem na delovnem mestu zadovoljna, kot članica DS podjetja pa bom skušala posredovati, da nam bo matično podjetje v Kranju priznalo enakovredne grupe dela, kar bi bilo edino prav in pošteno. Tako kot druge sodelavke, tudi jaz ne morem razumeti te razlike. — »Za enako delo, enako plačilo!« — To geslo je treba tudi v praksi upoštevati, če hočemo, da ne bo nepotrebnega nezadovoljstva med člani kolektiva.«

Od sodelavcev tovarne električnih instrumentov Otoče se je poslovila tov. Olga Dolenc, delavka v delavnici podsestavov. Celotni kolektiv ji želi, kot prvi delavki, ki je v tej tovarni stopila v zaslužni pokoj, še vrsto srečnih in zadovoljnih let

Za pridobitev manjkajoče strokovne izobrazbe

Glede na 163. člen Statuta podjetja Iskra in na sklep upravnega odbora podjetja, ki govori o dolžnosti delavcev, da si v določenem obdobju pridobijo manjkajočo strokovno izobrazbo, je med prvimi začel z resnimi ukrepi upravni odbor tovarne elementov za elektroniko. UO je v ta namen imenoval po-

sebno komisijo za izobraževanje kadrov, ki se je takoj lotila dela.

Uprava tovarne je s strani komisije UO za izobraževanje kadrov dobila nalogo, naj izdela natančno struktu-

ro zaposlenih. V določenem roku je bila struktura izvršena, njena analiza pa je pokazala, da je od skupnega števila zaposlenih v tej tovarni 112 oseb, ki si po navedenem členu statuta morajo pridobiti ustrezno strokovno izobrazbo, če želijo še naprej delati na dosedanjih delovnih mestih.

Med 112 zaposlenimi, ki še nimajo ustrezne strokovne izobrazbe, je 50 takšnih, ki bodo po razpisu Šolskega centra Iskra posekali večerne šole in si v njih pridobili manjkajoče znanje, za del teh oseb pa bodo organizirani posebni tečaji za pridobitev interno priznane kvalifikacije, n. pr.: predelavci, medfazni kontrolorji, administratorji III in IV ter druge. Tudi te tečaje komisija za izobraževanje v tovarni elementov namerava organizirati po bazenih in s pomočjo, oz. sodelovanjem šolskega centra Iskra.

Nadalje namerava komisija za izobraževanje pripraviti za predsednike DS in UO ekonomskih enot ter za člane DS in UO tovarne, po letnih dopustih, poseben seminar o delavskem samoupravljanju,

-an Vratar tov. Frelih

(Dalje na 6. strani)

»Opravljam le svojo dolžnost«

»Eh, imeti opravka z ljudmi ni lahek posel,« je dejal vratar kranjske tovarne — tov. Frelih, ko sem ga vprašal o delu vratarjev. Medtem, ko je žigosal razne propustnice, odgovarjal po telefonu na različna vprašanja, je v kratkih presledkih našel čas, da je zadostil moji radovednosti z odgovori, ki jih v skrajšani obliki posredujemo tudi našim bralcem.

»Ni treba biti psiholog,« je začel tovariš Frelih — »da ne bi takoj ločili ljudi, ki se zavedajo svojih dolžnosti, in imajo do nas vratarjev pravi odnos, od tistih, ki jim ni mar noben predpis, navodilo ali disciplina oz.

da bi vsaj poznali kulturno obnašanje. Ne, taki poznajo samo svoje osebne koristi. Nekateri zamudniki, pridejo in povedo kako in kaj, spet drugi pa bi najrajši izigrali vse predpise in vratarje, kot da smo mi krivi, če kdo zamuja. Ne zdi se nam prav, da se taki člani kolektiva jezijo na nas, če jih zapišemo med zamudnike. Da, včasih so nekateri prav nesramno bojevit. Žal, se taki pojavljajo rad; ponavljajo, posebno borbeni pa se nekateri ob raznih proslavah, ko iščejo prehode kjerkoli, čeprav je to plačana ura in bi morali biti na proslavi ali pa na delovnem mestu.

No, to je ena težava naše službe, druga pa se nanaša na neprimerne prostore, kjer zlasti prednjači vratarica pri savskih vratih. Tudi glavna vratarica ni praktična, saj nimamo pregleda na vse strani. Dokaj neugodno je večno tekanje ven in noter, in to zaradi prevozov, zato ni čudno, da smo dostikrat prehlajeni in polni revmatizma.

Sicer pa, upajmo, da se bo to stanje izboljšalo. Vsaka služba ima dobre in slabe strani. Želimo le, da nas člani kolektiva razumejo, in naj ne stresajo nad nami svoje jeze. Mi opravljamo le svojo dolžnost!«

Nekatere tovarne večji del svoje proizvodnje prodajajo kooperantom. Taka usmeritev blagovnega prometa mora ugodno vplivati na potrošnjo dela v veleprodajnem sektorju.

Za tako realizacijo blagovnega prometa bo predvidoma danih 6,1 milijarde rabatov, od tega:

— odstopljenih rabatov 5,842
— super rabatov 269
ki bodo porazdeljeni takole:
— kooperanti 59,3 %
— trgovska podjetja 38,1 %
— industrijske prodajalne 2,0 %
— ostali potrošniki 0,6 %

Razvidno je, da 59,3 odstotka vseh rabatov prevzamejo kooperanti, ki so v blagovnem prometu udeleženi le s 34 odstotki. Visoke rabatne stopnje so pri kooperant-

skih poslovnih odnosih le sredstvo za reguliranje cen, kar je potrebno upoštevati pri presoji vpliva rabatov na celotni dohodek podjetja.

Razmerja med blagovnim prometom in rabatom so v gospodarskem planu predvidena takole:

— blagovni promet 162,4
— rabat 179,1
povprečna rabatna stopnja 1963 13,10
1964 14,55

V povprečju povečana rabatna stopnja je posledica deloma spremenjene strukture proizvodnje in novih dogovorjenih rabatnih stopenj za nekatere vrste gotovih izdelkov.

Povprečne zaloge gotovih izdelkov vrednotene po lastni ceni bodo porasle zaradi večjega obsega prometa, ven-

dar se bo koeficient obračunja zalog predvidoma povečal od 5,56 na 8,13.

Blagovni promet na domačem tržišču in pogoji, pod katerimi se opravlja, je bil predmet tehničnih razprav, ki so privedle do nekaterih zaključkov, ki naj imajo za posledico povečanje celotnega dohodka, ki se formira s prodajo izdelkov.

Izvoz se v odnosu na lansko realizacijo enkratno povečuje ter bo predvidoma znašal nekaj več kot 3 milijone dolarjev. Porast je sicer občuten, vendar je glede na sorazmerno majhen izvoz v preteklem letu planirano povečanje realno zaradi znatnega povečanja fizičnega obsega proizvodnje.

Delež izvoza je še vedno premajhen, saj znaša le 7,3

odstotka od skupnega blagovnega prometa, vendar situacija glede na proizvodne možnosti in obdelavo tujih tržišč, za tekoče leto ne omogoča ugodnejšega razmerja v blagovnem prometu v korist izvoza.

Uvoz se povečuje za 29,7 odstotka. Razmerja v odnosu na fizični obseg proizvodnje in zunanje trgovinski blagovni promet so ugodnejša, kar je razvidno iz naslednje primerjave:

— fizični obseg proizvodnje 156,2
— uvoz 129,7
delež uvoza v vrednosti proizvodnje
1963 12,1
1964 10,1

V skupnem zunanje trgovinskem prometu se prav tako udeležba uvoza zmanjšuje v korist izvoza in sicer:

	1963	1964
izvoz	23,6	31,8
uvoz	76,4	68,2

Znano je, da je uvoz odvisen od realizacije izvoza, kajti le, če realiziramo izvoz, v planiranem obsegu, so nam brez težav zagotovljena tudi devizna sredstva za planirano vrednost uvoza.

V naših pogojih je realizacija izvoznega plana brez dvoma prioriteten naloga vsakogar v podjetju in bo potrebno vložiti vse napore za njegovo izvršitev, ker le tako lahko zagotovimo normalno proizvodnjo.

Beseda o uvozu

(Nadaljevanje s 1. str.)

se stekajo devize v skupno zakladnico iz raznih gospodarskih dejavnosti, je tako tudi prav in razumljivo. Druge poti ni in je ne more biti, kajti nihče ne more pričakovati, da ga bo skupnost v nedogled zalagala s težko prisluznimi devizami, ne glede na »perspektivno bodočnost« ali zveneče ime, velja tudi za »Iskro«.

Iz določenih razlogov in kot dober gospodar (ki ima na voljo zelo točne podatke o proizvodni moči: prosilci!) ima banka nasproti raznim interesom različne kriterije. Med tistimi, ki uživajo vsaj začasno privilegirane odnose, je tudi naše podjetje: za en »izvozni« dolar nam daje v devizah 1,6 dolarja. To zato, ker so naše proizvodne kapacitete vsaj približno garancija, da bodo nekoč tudi od nas prisluzne devize lahko na voljo drugim, ki mogoče danes niso na prioritetni listi.

Predpogoj za dobivanje deviznih sredstev je torej vestno izpolnjevanje izvoznega plana, oz. sprejetih obveznosti v pogodbi z Jugobankom. Pri vsakem novem zahtevku po devizah se banka najprej prepriča, kako izpolnjujemo pogodbo, ki ima veljavnost zakona: ne samo po predvidenih datumih, temveč tudi po asortimentu, ki smo ga točno precizirali na začetku poslovnega leta. Razumljivo je, da pri tem ne more biti odstopanj in »popuščanj«, saj bi na ta način razmajali celotni devizni režim, ki velja za vse državno gospodarstvo. To dejstvo močno občutijo na svoji koži nekatere naše tovarne, ki so na začetku leta v svojih zahtevkih po uvoznem blagu vzele stvar preprosto, ki so morda pozabile to ali ono malenkost, ali se kako drugače »zaplanirale«.

Pri najboljši volji tem tovarnam naš uvozni oddelek ne more ustreči, vsaj ne po tisti poti, ki jo predvidevajo naši pogodbeni odnosi z banko. Prav pobudi in izredni razgibanosti naših izvoznikov se imamo zahvaliti, da so nam danes na voljo tudi drugi viri — na primer inozemski krediti, ki nam pomagajo premostiti posledice slabo pripravljenih uvoznih potreb s strani tovarn. Vendar, tudi ti viri niso neusahljivi in v osnovi so prav tako podvrženi zakonom gospodarske recipročnosti: to je — pogojen: so z ustreznim izvozom. Tudi za take kredite mora dati soglasje in garancijo naša izvozno-uvozna banka, pri čemer se ravna po istih načelih kot pri dodeljevanju deviz iz lastnih fondov.

Namen tega sestavka ni podati učene razlage gospodarskih zakonitosti iz uvoznih-izvoznih problematike, pač pa je treba opozoriti na določena dejstva, ki jih narekuje zdrava pamet in s katerimi se je treba dokončno

sprijazniti. Predvsem je treba dokončno vzeti na znanje da je s širokogrudnim dodeljevanjem deviznih sredstev konec. Res je, da so devize v končni liniji družbena last kot so družbena last tudi proizvodna sredstva, s katerimi so ustvarjene. Toda prav iz tega vzroka ima družba pravico in dolžnost intervenirati pri razdeljevanju teh sredstev tako, da bodo uporabljena kar najgospodarneje, v korist naše skupnosti in ne samo nekaterih (dokazano ali še nedokazano) perspektivnih in mnogo obetajočih podjetij. Preprosto rečeno: brez izvoza ni uvoza — in obratno!

O delu našega uvoznega oddelka bomo še pisali. Kajti iz dneva v dan čutimo pomembnost nemotene oskrbe z uvoženim materialom, zaradi česar bo treba priti do dna medsebojnih odnosom med uvozom in tovarnami in ugotoviti na čigavi strani so vzroki občasnih motenj in preuranjenih sodb o učinkovitosti tega oddelka. Ze sedaj pa lahko pribijemo dve dejstvi: namreč, da je navzlic vsem težavam polletni uvozni plan 100 odstotno izpolnjen (po obsegu, ne po asortimentu) in, da izkazuje inventurno stanje z dne 30. junija t.l. za prek pet milijonov dolarjev (!) uvoženega materiala. Baje vsaj polovico tega blaga ne bo nikoli našlo pot v proizvodnjo!

Pripomba avtorja Glede na obsežno problematiko naše uvozne dejavnosti nisimo v stanju objaviti v eni številki vseh koristnih sugestij, ki smo jih prejeli pri obisku v tem oddelku. Stori bomo to postopno, kolikor bo dovoljeval obseg časopisa. Posredujemo pa že sedaj željo šefa uvoznega oddelka tov. Milana Černčeca, ki poziva DS tovarn, naj povabijo na eno od svojih sej tovaršice iz uvoza, ki jim bodo raztolmačili našo uvozno problematiko in po potrebi razčistili vzroke sedanjih in preteklih nesporazumov.

Ljubo

Opomba uredništva: Iz članka je razvidno, da je uvozni oddelek izpolnil svojo nalogo v celoti in nabavil uvoznega materiala za okoli 5 milijonov \$. Vprašamo pa se, zakaj je še vedno tolikšna težava s preskrbo uvoznega materiala (nekateri tovarne in obrati iz tega razloga ne delajo s polno kapaciteto?!), in zakaj so istočasno porastle zaloge materiala iz uvoza? Verjetno nam bodo prizadeti lahko dali na gornja vprašanja bolj konkretne odgovore.

Pisma naših bralcev

TOV. UREDNIK!

Ker redno prebiram vaš tednik, pogostokrat zasledim odgovore na tehtna vprašanja, ki jih postavljajo člani delovnega kolektiva. Tudi mene in verjetno še marsikoga v podjetju Iskra zanima vprašanje, ali že kdo dela na novem centralnem pravilniku o delitvi osebnih dohodkov v podjetju Iskra in kako daleč so že priprave tega potrebnega pravilnika.

Prav tako pa bi rad vedel tudi, če je že v izdelavi nov pravilnik o delovnih razmerjih za podjetje.

Upam, da mi boste v tej rubriki v eni izmed prihodnjih števil Iskre lahko posredovali ustrezen odgovor.

RK, Ljubljana

KDO NAJ PIŠE O NOVIH IZDELKIH?

Večkrat so v Iskri objavljene fotografije naših novih izdelkov, opremljene s kratkimi tehničnimi opisi. Menim, da je objavljanje takega gradiva umestno in potrebno, vendar pa me po drugi strani zanima, ali je izbor izdelkov, ki jih na tak način predstavljamo našemu kolektivu, sistematičen ali je (bolj verjetno je dru-

DOPUSTNIKI!

Uprava počitniške skupnosti »Iskra« ima proste še naslednje kapacitete:

Kraj	Od	Do	Ležišča
POREČ	5. 9.	15. 9.	20
MAKARSKA	5. 9.	15. 9.	25
KAMP MIR	26. 8.	5. 9.	30
ZADAR	20. 8.	30. 8.	10
BLED	prosto v septembru		
TRENTA	prosto v septembru		

Rezervacije za vse domove sprejema Uprava počitniške skupnosti Iskra Kranj, Kidričeva 40 — telefon št. 39-93.

gol) ta reč prepuščena pobudi posameznika ali določeni službi.

Vsekakor je prav, da bi o novih izdelkih izvedeli prek našega glasila kaj več. Na to misel me je privedlo dejstvo, da o naših največjih izdelkih izvedemo nekaj več le ob večjih sejmskih nastopih, sicer pa bolj redko. Kot vem po novem naša Prodajna servisna organizacija sama ne izbira več v celoti tistih izdelkov, ki naj bi jih prikazali na posameznem sejmu.

Verjetno mi boste o tem lahko kmalu odgovorili.

-F-

Op. ur.: Vprašanja obeh tovarišev smo odstopili ustreznim službam in, ko bomo od njih prejeli zaželeno odgovore, jih bomo takoj objavili v našem listu.

PISMO VOJAKA

Tovariš urednik!

Prejmite lepe pozdrave iz Benkovca, kjer služim vojaški rok. Tja sem bil premeščen iz Knina, kamor sem tudi dobival tednik »Iskra«. Kot bivši član kolektiva »Avtomatika« sem časopis z veseljem prebiral, saj je bila edina vez med tovarno, podjetjem oziroma kolektivom in menoj. Lahko mi, verjamete, da se zanimam za vse, kar se dogaja v Iskri, tako v tovarni, kot tudi v podjetju, in da se veselim vsakega uspeha, ki ga kjerkoli doseže Iskra.

Prosim, da mi glasilo pošiljate na moj novi naslov in to: Franc Perše, V. P. 7911/4, Benkovac, Hrvatska. Lep pozdrav vsem, posebno pa bivšim sodelavcem!

Franc Perše

Veseli nas, da Vam je naše glasilo tako pri srcu, in da Vas veseli vsak uspeh Iskre. Želimo Vam prijetno počutje pri vojakih in Vas toplo pozdravljamo.

Uredništvo

PISMO STIPENDISTA

Zelo sem bil vesel, ko sem kot štipendist začel prejemati časopis »Iskra«. S tem, da tudi mi, bodoči sodelavci

prejemamo časopis, je izpolnjena vrzel — šola — tovarna — ker nas že sedaj seznanja te z nalogami in problemi, ki nastajajo v tovarnah in podjetju. Z vsebino glasila sem zelo zadovoljen, pogrešam pa sestavke mladinskih organizacij iz nekaterih tovarn.

Prosim, da mi v času šolskih počitnic pošiljate tednik na naslov: Jože Juntez, Skovce 1, p. Tržišče. Lep pozdrav uredniškemu odboru in kolektivu, ki mu želim še več delovnih uspehov.

Jože Juntez

Pripomba: Hvala za pozdrave in dobro mnenje o našem časopisu. Upamo, da bo mladina, ko bo brala vaše vrstice, bolj krepko posegla za svinčnikom in nam pogostejše pisala o svojem delu. Časopis boste prejeli na Vaš novi naslov v Skovce. Želimo Vam prijetne počitnice, dosti zdravja in razvedrila. Lep pozdrav!

Uredništvo

UKREPI ZA PRIDOBITEV MANJKAJOČE STROKOVNE IZOBRAZBE

(Nadaljevanje s 5. str.)

na katerem naj bi se člani samoupravnih organov kar najpodrobneje seznanili s svojimi nalogami in pravicami v okviru delavskega samoupravljanja. Za predelavce, vodje grup ali vodje izmen, kakor tudi za vse vodilne uslužbenke EE in tovarne, pa je predvideno obvezno obiskovanje posebnega tečaja za spoznavanje PIV metode.

Pri izvedbi teh dokaj zahtevnih nalog komisije za izobraževanje bo svoj delež prispevala tudi sindikalna organizacija, katere naloga je prizadetim delavcem pravilno prikazati potrebo in koristnost dopolnilnega izobraževanja, ki naj zlasti tudi njim ustvari pogoje za boljše in lažje opravljanje njihovih delovnih dolžnosti ter pogoje za ustrežnejši zaslužek.

-jo-

Primerjava proizvodnje

(Januar—junij 1963 in 1964)

Tovarne	Planirano v 000	Izvršeno v 000	%
Elektromehanika	5.547.458	6.625.761	119
Instrumenti	454.180	528.682	116
Avtoelektrika	1.799.570	3.030.529	168
Motorji	599.740	636.954	106
Avtomatika	2.708.007	3.668.558	135
Elementi	1.129.877	2.341.217	207
Naprave	396.192	569.132	144
Elektronika	306.907	688.175	224
Aparati	615.113	1.435.712	233
Kondenzatorji	611.016	995.395	163
Polprevodniki	149.640	537.871	359
Usmerniki	—	387.970	—
Mikron — Prilep	—	—	—
SKUPAJ	14.317.700	21.445.956	150

Izvillečki iz sklepov samoupravnih organov

Sklepi UO tovarne elementov za elektroniko (13. 7. 64)

UO je obravnaval izvršitev proizvodnega plana za mesec junij pri čemer je ugotovil, da kaže ugodno sliko. V zvezi z obravnavo operativnega plana proizvodnje za mesec julij 1964 pa naroča vsem EE in vsem službam tovarne, da vložijo vse napore za čimboljše izvršitev.

Pri obravnavi operativnega plana za mesec julij je UO sklenil, naj se z regulacijo osebnih dohodkov v posameznih sektorjih in EE začasno počaka in sicer do konca meseca avgusta 1964, glede na vse težave in trenutno stanje proizvodnje.

Zaradi neenakega kriterija pri ocenitvi delovnih mest kjer je potreben dodatek za zdravje škodljivo delo, UO imenuje komisijo za analitično oceno delovnih mest, ki ima nalogo, da do 30. 8. 1964 pregleda po vseh EE predlagana delovna mesta za dodatek in jih po enakih kriterijih oceni, nakar bo na osnovi tega šele določen dodatek za zdravje škodljivo delo.

UO predlaga DS tovarne naslednji dodatek k Pravilniku o delitvi osebnih dohodkov:

Nadurno delo naj se obračunava po ceniku del za vsa delovna mesta, ki se tudi v rednem delovnem času obračunavajo po ceniku del.

Dodatek + 50 % naj se obračunava na cenik del. Za režijska delovna mesta pa naj se nadurno delo obračunava kot doslej po Zakonu o delovnih razmerjih.

Za nočno delo naj se povečanje za 12,5% obračunava na cenik del.

Sklepi 5. seje UO elektromehanika (13. in 14. 7. 1964)

GPS in tehnični sektor naj v roku 14 dni izdelata predloga za znižanje uvoza reprodukcijskega materiala in napravita analizo zaloga uvoznega materiala. Tehnični sektor naj zato predlaga ZZA spremembe, ki naj jih ta opravi v izborih reprodukcijskega materiala.

GPS naj o konkretnih rezultatih redno poroča upravnemu odboru in to skupno s finančnim poročilom, za katerega je zadolžen, da ga poda do vsakega 5. v mesecu.

Tehnični sektor naj pri sprejemanju tehnične dokumentacije od ZZA posebno pazi na material iz uvoza, ki je morebiti predpisan za posamezne sestavne dele.

Upravni odbor je vzel na znanje poročilo o delu tima za planiranje proizvodnje in smatra, da bi na tem delu morale sodelovati vse službe v tovarni. GPS naj skupno z organizacijo pripravi predlog za reorganizacijo GPS-a z ozirom na naloge, ki so postavljene pred GPS.

Šef investicijskega oddelka naj izdelata plan v kolikem času bi se s sredstvi iz naslova amortizacije zamenjali stari stroji tako, da bi v določenih letih prišli do zamenjave tistih strojev, ki so dotrajali. O tej problematiki je treba seznaniti UO podjetja.

Upravni odbor predlaga delavskemu svetu da odobri povečanje števila zaposlenih na delovnem mestu — justerka — v montaži relejev, za 10 oseb, s tem da se vzame na poskušnjo za tri me-

sece več delavk, ki bi se prijavile za ta delovna mesta. Upravni odbor priporoča kadroviski službi, da za ta delovna mesta vzame delavke iz tovarne.

Upravni odbor zadolži je splošni sektor, da izdela predlog za primopredajo vsakega stanovanja. Istočasno s primopredajo naj se stranki izročijo ključi stanovanja.

V bodoče, se bodo proti vsakemu stanovalcu, ki se bo nasilno vselil, brezpogojno uporabili vsi zakoniti ukrepi.

Upravni odbor imenuje za člana UO restavracije tov. Ivota Puharja, za namestnika pa Marjana Stareta.

Upravni odbor razrešuje tov. Jožeta Šparovca dolžnosti predsednika stanovanjske komisije. Na njegovo mesto imenuje upravni odbor Jožeta Damjanoviča.

Upravni odbor popravlja 12. sklep 4. seje, z dne 6. 7. in 7. 7., ki se pravilno glasi:

»Oddelek za družbene službe naj v sodelovanju s kadrovisko službo in šefi delovnih enot preskrbi primerna delovna mesta tistim članom ZB, ki niso sposobni za vsa dela. Pri tem naj se osebni dohodek ne upošteva, kar velja za tiste aktivne udeležence NOB, ki bodo izpolnjevali pogoje za dodatek borcem, ko bo izšel tozadevni predpis. Glede ostalih naj se upošteva primernost delovnih mest glede na enake OD obeh delovnih mest.

I S K R A — glasilo delovnega kolektiva Iskra industrije za elektromehaniko telekomunikacije, elektronike in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik Pavel Gantar — odgovorni urednik: Igor Slavec — izhaja tedensko — Tisk in klisje: »CP Gorenjski tisk« Kranj

So ljudje, ki ne verjamejo v kolektiv in po vsej verjetnosti vanj nikoli ne bodo verjeli. Razen, če pride kaj ne predvidenega in kar kolektiv zdravi.

Taki ljudje so neke vrste (pravi ali domisljivi) avtokrat, ki jim je — če pridejo na vodilno mesto — kolektiv zgolj orodje: včasih pa tudi balast, inertna masa, ki zavira njihove visokoleteče cilje in trmasto vztraja pri svojem. Kot konj, ki ne mara čez negotova tla.

Zato je treba kolektiv od časa do časa »izmanevrirati«. Če je potrebno, tudi taktizirati, prepeljati ga po možnosti žejnega prek vode. V njegovo dobro. Dokazati mu, da ni priporočljivo, da vtika nos v stvari, ki jih ne pozna in ki bi lahko samo kaj pokvaril s svojo primitivno neokrenosijo in pomanjkanjem ustvarjalnega poleta.

Kolektiv — ta zmaj s tisoč čerimi glavami — se začne včasih tudi potuhne. To ni le po in pošteno, toda tako mu včasih pride lažje. Kajti nikoli.

Predrzna misel?!

li prav ne ve, ali gre za navaden ognjemet, ali za resnični ogenj. Razen tega pa — kakaj bi si sam nalogal delo in odgovornosti, ko pa se najdejo (neodgovorni) optimisti, ki se čutijo sposobne nositi vse breme vsakdanjosti na svojih plečih. Neodpuslji naivnosti! Morda ne bi škodilo, če bi taki ljudje prebrali Plehanova »O vlogi osebnosti v zgodovini«. V njem je nekaj zrn resnice tudi za vsakdanjo rabo. Kajti poznamo »veliko« in »malo« zgodovino, katere nosilec pa je vedno družba in ne posameznik.

Taka je torej, s tem kolektivom! Zna biti poslušen in uporen, pošten in prekanjen, trmast in zvit — odvisno od tega s kom ima posla, od preproste občutka. Kajti ne pozabimo — kolektiv ima tisoč glav, ki sicer niso vse genialne, mislijo pa več ali manj — vse. Vsaj zase, če je tako potrebno in če tako nanese.

Širši kolektiv pa se je to pot pokazal nevalečnega. Lani stil si je pravico, da se skupno pogovori o svojih prejemkih, pa četudi za ceno nekoliko manj akademskih razprav. Nekaj okoreli demokrat in optimist, bivši partizan, pa si je ob tej priliki dovolil sentimentalno misel, ki datira iz skoraj pozabljenih preteklov: »Vsa ta reč se mi zdi nekeko zoper tisto, za kar smo se nekoč borili in si delali morda utvare. Namreč, da bo morda nekoč vsi lastniki družbenih sredstev in ne najemniki, ki prodajajo svojo delovno silo tujemu lastniku in gospodarju. Da si bomo sami SPO-RAZUMNO odmerjali prejemke, po delu in zaslugah.«

Ta hudo predrzna misel (ki pa le ne smrdi po naftalinu) vznemirja sedaj mali kolektiv, ki od časa do časa razmišlja tudi o svojih pravicah in o načelih delavskega samoupravljanja.

Urban

Kadrovska politika v »Elektromehaniki«

(Nadaljevanje iz 28. št.)

Veliko kadroviskih problemov lahko rešujemo z lastnimi silami, in to zlasti, če se v večji meri kot doslej usmerimo na izobraževanje lastnih kadrov. Še več! Izobraževanje postavljamo kot obvezo zlasti v primerih, ko imamo pred sabo na zahtevnih višjih strokovnih delovnih mestih mlajše ljudi — do 30 let starosti. Določilo pove, da je treba določeno strokovnost doseči v dvakratni dobi rednega šolanja, če član kolektiva ni oproščen delovne obveznosti ipd. Pri odpravljanju kadroviske stiske si pomagamo

tudi s pošiljanjem kandidatov v redno šolanje po določenih kriterijih.

Dotaknili smo se tudi kadroviskih premikov v tovarni. Tako smo obdelali nekatere vidike napredovanja in postavili kriterije zanje, kakor tudi način samega napredovanja. Relativno novost predstavlja namestništvo, ki ima velik pomen pri izvajanju ustavnega načela rotacije ali reelekcije kadrov, zlasti vodilnih. Namestništvo naj bi uvedli tudi pri ključnih specialističnih delovnih mestih. Napredovanja na zahtevnejša delovna mesta naj bi bila

izvedena vselej, kadar bi analiza delovnih mest pokazala, da je delovno mesto res zahtevnejše, na drugi strani pa delavci želijo ali zahtevajo premestitvi ni nujno zadošiti, če analiza novega delovnega mesta ni pokazala delovnega mesta kot zahtevnejšega. Vsako premeščanje pomeni dvojno priučevanje: delavca, ki prihaja in delavca, ki odhaja, zato posvečamo v naši kadroviski politiki precej pozornosti tudi vprašanju premeščanja, ki pa obstaja v okviru zakonskih določil.

V kadroviski politiki smo zavzeli tudi stališče do upokoženec, pri katerih se delovno razmerje podaljšuje v primerih, ko je to v interesu tovarne — kolektiva in pod pogojem, da se delavec počuti dovolj zdravega. V kadroviski politiki predvideva-

mo tudi, da bodo morala biti prosta delovna mesta obvezno zasedena s kadri z ustreznimi kvalifikacijami.

Sprejeti kadrovisko politiko ne smatramo kot nekaj dokončnega, saj ne vključuje celotne kadroviske politike; potrebna bodo še mnoga dopolnila in popravki. V skladu s dihom samoupravljanja smo dali v osnutek razpravo celotnemu kolektivu — enotam — da bi z gotovostjo vključevali mnjenja in pobude vseh članov kolektiva, da bi bila last kolektiva in ne nek od zunaj vsiljen dokument.

Od kadroviske politike pričakujemo, da bo vsaj za neko časovno obdobje vodič za kadrovisko prakso, pomoč za dosledno in enotno izvajanje kadroviske politike. Nadalje bi odpravljala pojave samo-

volje na tem področju in onemogočala preveč osebno razlago posebnih postavk kadroviske politike, kar nam omogoča dejstvo, da je to pisan in javen dokument, ki bi ga naj imeli vsi člani kolektiva. Seveda pa snet ne smemo smatrati kadroviske politike kot nekaj večnega; dopustiti moramo, da se po potrebi spreminja, da bo odraz dinamike razvoja kolektiva. Stalna skrb strokovnih služb in delavskega samoupravljanja (kadroviske komisije, kakor to predlagajo nekateri teoretiki na tem polju) mora biti, da se vse spremembe vnašajo tekoče; tako je tudi naš osnutek doživel več razvojnih stopenj v načelno vsebinskem pogledu, kakor tudi v oblikovnem in je po razpravi v kolektivu doživel vrsto sprememb.

Pisma bralcev

POZDRAV IZ NEVESINJA

Tovariš urednik!

Oglašam se iz Nevesinja, kjer služim vojaški rok. Zivljenje pri vojakih ni težko, zabave in razvedrila pa je tudi nekaj.

Casopis »Iskra« prejeman redno vsak teden. Z velikim veseljem ga prebiram, saj sem bil tudi jaz zaposlen v »Iskri«. Zelo me zanimajo posamezni obrati, skratka, časopis mi je zelo všeč.

Lep pozdrav vsem, posebno pa članom novomeške tovarne, kjer sem bil zaposlen. Istočasno pozdravljam tudi vse učence iz šole s praktičnim poukom za telekomunikacije.

H koncu bi želel, da mi pošljete časopis na moj novi naslov in sicer:

Jože Kastelic
V. P. 3763/4
Nevesinje BiH

Vaši želji bomo radi ustregli. Naslov smo že spremenili, in upamo, da bo nova številka časopisa prišla na pravi naslov.

Lep pozdrav Vam in vsem Iskrašem pri vojakih

UREDNIŠTVO

RESITEV JE BILA NEEFEKTNA

Tovariš urednik!

Oglašamo se po preteku enega leta, vendar žal, spet z isto željo oziroma upravičeno zahtevo. Morda se boste še spomnili vrstic, ki smo jih naslovile na uredništvo zaradi neurejene malice v splošni montaži. Po objavi našega prispevka je tedaj odgovoril predsednik sindikata tov. Vidic in obljubil, da se bo zadeva uredila v prid prizadetih. Menimo, da je bila rešitev tega problema neefektna, ker je bilo določeno, da bo vsak naslednji dan nosila malico ena od delavk naše enote. To je trajalo največ teden dni, dokler se temu niso uprle starejše delavke. Danes vas ponovno prosimo, oziroma zahtevamo

od vas tov. urednik, da opozorite odgovorne službe in ljudi, za zadevo — prinašanje malic za vselej rešijo.

Ne moremo razumeti, da imajo v drugih enotah za to delo kurirje, pri nas, pri tolikih ljudeh, pa to ni mogoče! Zelo žalostno je, da morajo starejše delavke, torej tiste, ki so pustile del svoje delovne sposobnosti in mladih dni v tovarni — sedaj na starost nositi malico. Veliko čitamo o skrbi za delovnega človeka, vendar, če je povsod skrb odgovornih ljudi v EE v takšnih pleničkah, kot je pri nas, pač taka skrb ne sodi v dvajseto stoletje.

Lep pozdrav od delavk iz splošne montaže

Pripomba uredništva: Vaše pismo nas je res začudilo. Okoli 400 vas je v tem oddelku, imate svoj upravni odbor, svoj delavski svet, mladinsko organizacijo, članke ZK in sindikat, pa ne znate rešiti tako vsakdanjega problema. Vse kaže, da niste enotnega mišljenja. To, kar zahtevate od uredništva, lahko zahtevate z večjo pravico od vodstva EE in vseh organizacij. Če to ne pomaga, imate še višje forume. Strinjamo pa se z vami v tem, da je taka rešitev, kot ste jo imeli doslej, naravnost nemogoča, in da bo treba najti, in to čimprej, boljšo organizacijo v vaši prehrani, za kar je odgovorno vodstvo ekonomske enote.

Zadevno smo poslali kopijo vašega pisma tudi predsedniku sindikata EE in šefu oddelka, ki sta nam poslala takle odgovor:

Franc Dolenc: Ta problem, ki so ga nakazale delavke splošne montaže, je pereč že vrsto let, vendar ne po krivdi odgovornih služb, kot je v članku navedeno, pač pa po krivdi nekaterih delavk iz našega oddelka. Pred časom smo imeli določene delavke, ki so skrbale za malico posameznih skupin, vendar nobena od teh pri tem delu ni vzdržala, zaradi neprimernih pripomb od strani

Ob praznikih se člani kranjskega kolektiva kaj radi poveseijo in nasončijo v naravi!

tistih, ki so malico naročale. Ko je tovarišica, ki je prinašala malico, prišla vsa zasopla s polno košaro iz menze, je morala prenašati neprijetne pripombe. Enim niso bile všeč žemlje, druga se je »kajpricirala«, da mora dobiti »krajček«, tretja je zahtevala, da naj nese salamo nazaj, čes, da ni dobra ipd. Še bolj neprijetni pa so bili primeri, ko je morala prinašalka zaradi nepoštenosti delavk odšteti marsikak dinar tudi iz svojega žepa, zato ni čudno, da se je vsaka tega dela hitro naveličala. Prišlo je tako daleč, da nismo mogli dobiti ljudi, ki bi prinašali malico.

Ko je izšel članek v našem časopisu, je o tem razpravljala tudi IO sindikata in DS EE. Sklenjeno je bilo, da naj vsak mojster na svojem področju dovoli izhod osebi, ki bo skrbela za malico. Mojstri so sklicali sestanke, vendar ljudi, ki bi skrbeli za malico, povsod niso mogli dobiti, ker se je vsak izgovarjal, da ne bo požiral neumestnih pripomb in iz svojega žepa doplačeval pri raznih primanjkljajih. V oddelku je 400 ljudi. Pet oseb bi bilo po-

trebnih in stvar bi bila urejena. Kljub temu pa zaradi naštetih primerov tega problema ne moremo rešiti. Krivi za to pa so samo poedini člani v našem oddelku, ki z netovariškim ponašanjem preprečujejo ureditev problema in kvirijo disciplino v oddelku.

Šef oddelka: Iz navedenega je razvidno, da je največji problem v tem, da se je z uvedbo malic v oddelkih pojavil nov in nepotreben izvor negodovanja ter izguba delovnega časa, ker je za tako velik oddelek potrebno več ljudi. Pritožba je razumljiva zato, ker je v nekaterih oddelkih, posebno režijskih, uvedeno prinašanje malic po kurirjih. Tega pa pri nas en sam kurir ne bi mogel zadovoljivo opraviti. Menim, da bi bilo potrebno, da samoupravni organi določijo enotno stališče. Če pogledamo, koliko mladih ljudi je v naši tovarni zaposleno dnevno po nekaj ur samo s prinašanjem malic in podobno, se moramo resno vprašati, če je ta način res najboljši.

Pripomba uredništva: iz obeh pisem veje to, kar smo že prej omenili: neenot-

nost kolektiva! Rešitev ni nakazana. Če je krivda samo na nedisciplini in netovariških odnosih le nekaterih, tedaj je naše mnenje takšno: Taki in podobni naj hodijo sami po malico!

OBUPANI PEŠEC

Tovariš urednik!

Pred meseci je šef splošnega sektorja izdal okrožnico o usmerjevanju avtobusnega prometa prek tovarniškega dvorišča, zaradi gradbenih del pred glavno vartarnico. Kot pešec se sprašujem, ali je taka rešitev oz. odločitev pravilna? Že tako smo pešci, na poti v tovarno, izpostavljeni nevarnostim, požiranju prahu ipd. Komaj se iz prometne ceste umakneš na tovarniško dvorišče, v prepričanju, da si varen pred nevarnostmi, se isto ponavlja tudi na tovarniškem dvorišču.

Imam občutek, da ljudje, ki so botrovali tej odločitvi o relaciji avtobusnega prometa, nimajo prilike vdihavati prahu, še manj pa imajo možnost, da bi bili ob dežnem vremenu obrizgani od umazane vode, ki se nabere pred garažami. Kot pešec apeliram na odgovorne ljudi v tovarni, da na boljši način rešijo take in podobne probleme. **Obupani pešec**

Kakor vse kaže, se vam je želja izpolnila. Predsednik prometne komisije tov. Janko Košnik, nam je na vaše pismo sporočil, da so vsi šoferji, ki vozijo delavce na delo, dobili nalogo, da svoja vozila ustavljajo pred vartarnico in ne vozijo več po dvorišču. Prav tako pa so ceste, ki vodi proti Planiki, obrizgali s prašnim oljem.

Uredništvo

Precejšnje pozornosti je bilo deležno določilo, da se morajo poedinci na t. i. višje strokovnih delovnih mestih pa tudi na srednje strokovnih obvezno izboljševati. Predlagajo, da bi bili moški dolžni izboljševati se do 35. leta — verjetno v skladu z novim pokojninskim zakonom! — za ženske pa bi bilo dovolj le do 25. leta. Zastopano je tudi mišljenje, da ne bi bil kriterij za izboljševanje starost, ampak delovna doba tistih, ki so na zahtevnih delovnih mestih; izboljševali naj bi se oni, ki nimajo še 10 let delovne dobe, a ostalim naj bi se priznala kvalifikacija delovnega mesta, ki ga opravljajo in to zlasti onim, ki imajo nad 15 let delovne dobe. (predlog ne pove nič konkretnega, koliko časa naj bo člo-

vek na delovnem mestu, za katerega dobi kvalifikacijo). Kdo bo hodil v šolo in kdo bo štipendiran, bi moralo biti že določeno naprej, da se ne bi šolnina in ostale ugodnosti odobraval z veljavnostjo za nazaj. Podan je tudi predlog, da bi se naj vodila evidenca o študijskem uspehu posameznikov, hkrati se postavljajo zahteve po jasnejših pogodbenih obveznostih vsakršnih štipendistov, ki jim nudi tovarna kakršnokoli materialno ali drugo ugodnost. Ponekod predlagajo, da bi bila izobrazba in ostale kvalifikacije upoštevane samo pri novovstopajočih članih, medtem ko bi jo bilo treba spregledati že zaposlenim. Nadalje pri izobraževanju srečamo še mnenje, da naj bi si vzdrževalne službe same

izobraževale kadre za deficiitarne poklice.

Nekaj predlogov se nanaša na delovna mesta vključevanja. Pri tem dajejo nekateri pobude, da bi se razširil seznam takih delovnih mest; podan je tudi predlog, da vsak novodošli ostane 2 leti na delovnem mestu, na katerem se je vključil.

Precejkrat je začetiti zaskrbljenost pri starejših članih, da jim ne bi bilo zagotovljeno delovno mesto, ki ga zasedajo, ali da bi bili prizadeti v osebnih dohodkih, dasi so dali svoj osebni prispevek k razvoju tovarne. Starejši delavci naj bi zasedli režijska delovna mesta, kolikor doslej delajo še normo. Srečamo tudi mnenje, da bi naj bila delovna doba eden

izmed kriterijev v napredovanju.

Pri zasedbi prostih delovnih mest predlagajo, da se lahko delovna mesta zasedejo tudi s takimi poedinci, ki imajo za eno stopnjo manj — po analitski oceni delovnih mest — v izobrazbi in ne samo 1/2 stopnje kakor je bilo predlagano. V takem primeru naj bi kandidat oz. že nameščeni sprejemal polno postavko delovnega mesta, ki ga zaseda, pod pogojem, da bi se dokazalo s testi znanja in ostalimi merili, da je njegova sposobnost ustrežna.

Prečiščeno, dopolnjeno besedilo kadrovske politike bomo predložili organom delavskega samoupravljanja, ki so kompetentni za sprejemanje kadrovske politike.

Dopisujte
v tednik
»Iskra«